

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Екологія біологічних систем»

доцент кафедри екології

Шевченко Валентина Григорівна,
кандидат біологічних наук, доцент
v.h.shevchenko@npu.edu.ua

I. Основна мета дисципліни «Екологія біологічних систем» є отримання аспірантами класичних і новітніх науково-теоретичних та практичних знань про структуру, рівні організації, закономірності формування та функціонування біологічних систем в природних екосистемах і антропогенно трансформованих умовах, а також набуття спеціалізованих компетенцій для дослідження їх властивостей, ролі в біоценозах, епідемічній та епізоотичній значущості, здійснення контролю за рівнем біологічного забруднення довкілля.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців Спеціальність 101 Екологія, III (освітньо-науковий) рівень вищої освіти СП03 цикл дисциплін спеціальної підготовки

III. Програмні результати навчання

ПР01. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.
ПР15. Оцінювати екологічні ризики за умов недостатньої інформації та суперечливих вимог.
ПР16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов.
ПР17. Критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття з різних предметних галузей для вирішення практичних задач і проблем екології.
ПР18. Уміти використовувати сучасні методи обробки і інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності.
ПР19. Уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.

IV. Короткий зміст дисципліни	<p>Змістовий модуль 1: Екологія біологічних систем.</p> <p>Тема 1. Поняття про екологію біосистем, класифікація, принципи організації та регуляції біосистем.</p> <p>Тема 2. Структура і властивості біологічних систем.</p> <p>Тема 3. Закономірності функціонування біологічних систем у природних екосистемах.</p> <p>Тема 4. Закономірності функціонування біологічних систем у трансформованих екосистемах.</p> <p>Тема 5. Біологічне забруднення.</p>
V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання дисципліни	Кафедра екології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, доцент Шевченко Валентина Григорівна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології
VI. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання дисципліни	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких: 30 год. – аудиторних: 10 год. лекцій, 20 год. практичні (семінари). 60 год. – самостійна робота Дисципліна викладається у IV семестрі.
VII. Політика дисципліни	Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.
VIII. Правила дисципліни	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних обставин (хвороба, міжнародна та національна мобільність) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком за погодженням із викладачем.
IX. Основні інформаційні джерела для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Волошина Н.О. Екологія Частина I: навчальний посібник / Н.О. Волошина // К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2020. – с. 243 – 12.2 д.а. http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/30653/Voloshyna%20N.%20O._I.pdf?sequence=1&isAllowed 2. Волошина Н.О. Екологія Частина II: навчальний посібник / Н.О. Волошина // К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2020. – с. 219 – 11,0 д.а. http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/30654/Voloshyna%20N.%20O._II.pdf?sequence=1 3. Волошина Н.О. Оцінка впливу на довкілля // Київ.: НПУ імені М.П. Драгоманова. – 2019. –150 с. 7,5 д.а. http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/34907 4. Волошина Н.О. Екологічна епідеміологія та епізоотологія. Навчальний посібник / Н.О. Волошина, О.М. Лазебна. – К. НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2015. – 220 с. 5. Волошина Н.О. Паразитарна система: її екологічна сутність / Волошина Н.О. // Вісник Львівського університету. Серія біологічна. — 2012. — Вип. 60. — С. 215-221.

-
6. Екологія біологічних систем (екологія мікроорганізмів). Навчальний посібник / М.Д. Мельничук, О.Л. Кляченко, В.В. Бордай. - Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – 248 с.
7. Паразитологія: Конспект лекцій: Уклад. Корнюшин В.В. – Київ, МСУ, 2011. – 128.
8. Гандзюра В.П., Клименко М.О., Бедункова О.О. Біосистеми в токсичному середовищі. Монографія. – Рівне, Вид-во НУВГП, 2021. – 261 с.
9. Гандзюра В.П. Системний аналіз якості навколишнього середовища: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.:, 2020. – 180 с.

**Х. Система
оцінювання**

Поточний контроль:

усна форма: індивідуальне та фронтальне опитування, співбесіда, колоквиум;

письмова форма: модульне письмове тестування, реферат, підсумкове письмове тестування.

Підсумковий контроль:

залік у IV семестрі
